

Boscificaten een financiële stimulans voor de aanleg van nieuw bos in Nederland

Meer bos met Boscificaten

Het is droog op een verder regenachtige dag wanneer aan de rand van Sittard de opleveringscontrole van Parkbos Millen plaats vindt. De structuur van het toekomstige parkbos met poeltjes voor amfibieën en reptielen, zichtlanen op de oude toren en een grote vijver is al duidelijk zichtbaar. De meeste Essen, Zwarte Elzen, Iepen, Beuken en Eiken zijn de afgelopen winter ingeplant. Aan de westkant van het park is een bulldozer nog druk bezig een aarden wal aan te leggen om het aangrenzende industrieterrein uit het zicht te houden. Verderop is een graafmachine bezig de Rode Beek weer in meanderende ere te herstellen. Parkbos Millen is een van de eerste landgoederen dat mede door een bijdrage Boscificaten tot stand is gekomen. Het 40 hectare grote landgoed is het "levende" bewijs dat het internationale klimaatbeleid ook voor een individuele grondeigenaar in Nederland van betekenis is.

In de laatste tien jaar is de belangstelling voor het versterkte broeikas effect en de daarmee samenhangende klimaatverandering wereldwijd toegenomen. De meeste mensen zijn er nu van overtuigd dat maatregelen nodig

Parkbos Millen opleveringscontrole

zijn om de opwarming van de aarde tegen te gaan. In het Kyoto Protocol zijn hiervoor internationaal afspraken gemaakt. In dit verdrag hebben landen wereldwijd afgesproken de uitstoot van broeikasgassen te beperken. Het Kyoto Protocol is ook voor de Nederlandse bosbouw van betekenis. Het verdrag onderkent namelijk dat koolstofvastlegging in bos een belangrijke rol kan spelen bij het tegengaan van het versterkte broeikas effect.

Boscificaten systeem

De Nederlandse overheid heeft, vooruitlopend op de uiteindelijke afspraken over koolstofvastlegging in bos, samen met het Nationaal Groenfonds het Boscificaten systeem opgezet. Sinds 2000 is het mogelijk om de koolstofvastlegging in nieuw Nederlands bos bij het Nationaal

Groenfonds te verzilveren. Dit geldt voor bossen aangelegd in plantseizoen 1999/2000 of later. De bijdrage hiervoor ligt tussen de EUR 4600,- en EUR 6800,- per hectare, afhankelijk van de hoeveelheid koolstof die het bos vastlegt.

Het uiteindelijke doel van het Boscificaten systeem is dat de vastgelegde koolstof via een systeem van emissiehandel verhandeld wordt. Bedrijven, maatschappelijke organisaties, particulieren en overheden kunnen dan hun CO₂ uitstoot voor een deel compenseren via de financiering van bosaanleg. Op deze wijze prikkelt het Boscificaten systeem particulieren en overheden om bij te dragen aan bosuitbreiding in Nederland.

Vooruitlopend op het systeem van emissiehandel hebben de ANWB en Staatsbosbeheer vrij-

Aanbieding van Boscertificaat aan ANWB en SBB

willig de CO₂ uitstoot van hun wagenpark gecompenseerd met de aankoop van Boscertificaten. Mede door deze vrijwillige initiatieven is het nu al mogelijk om aan projecten zoals Parkbos Millen een bijdrage Boscertificaten te verstrekken.

Voordelen voor de maatschappij

Meer dan alleen klimaatcompensatie

Naast het stimuleren van koolstofvastlegging in nieuw bos heeft het Boscertificaten systeem tot doel om de natuurontwikkeling in Nederland te versnellen. Door aanleg van nieuw bos ontstaat meer ruimte voor natuur in Nederland. De meeste nieuwe bosaanplant vindt namelijk plaats op voormalige landbouwgronden. Op deze wijze draagt het Boscertificaten systeem bij aan de realisatie van de ecologische hoofdstructuur. Een belangrijke voorwaarde voor een bijdrage Boscertificaten is dan ook dat in het beheer rekening wordt gehouden met de landschappelijke en ecologische waarden van het bos. Daarnaast moet het bos (gedeeltelijk) zijn opengesteld voor het publiek. Op deze manier komt er naast meer natuur ook

meer ruimte voor openlucht recreatie in Nederland.

De voorwaarden voor een bijdrage Boscertificaten sluiten nauw aan bij de voorwaarden die zijn gesteld aan de Subsidie Natuurbeheer. Indien de boseigenaar van een bebossingproject een beschikking in het kader van de Subsidie Natuurbeheer heeft is dat voor het Nationaal Groenfonds een voldoende waarborg dat het een duurzaam bosproject betreft. Als een boseigenaar niet over deze beschikking bezit zal uit een FSC certificering moeten blijken dat het bebossingproject op een duurzame wijze wordt beheerd.

Voordelen voor een grondeigenaar

Een financiële stimulans

Naast de voordelen voor de maatschappij heeft het Boscertificaten systeem ook voor de grondeigenaar een belangrijk voordeel. Een grondeigenaar zal niet van de ene op de andere dag beslissen om over te gaan van het huidige grondgebruik (b.v. landbouw) naar de aanleg van bos. De aanleg van bos vraagt om een forse investering: de waarde van de grond daalt en

de kosten van de aanleg zijn aanzienlijk. De Subsidie Natuurbeheer (SN) (Programma Beheer) komt hierin tegemoet: de subsidie Functieverandering compenseert de grondwaardedaling en de inrichtingssubsidie compenseert 95% van de werkelijke inrichtingskosten tot een maximum van € 6800,- per hectare. Deze vergoedingen tezamen zijn vaak niet genoeg om alle kosten van de bosaanleg te dekken.

Naast de subsidies van de overheid kan de toekomstige boseigenaar dus ook een bijdrage Boscertificaten aanvragen. Deze bijdrage verstrekt het Nationaal Groenfonds voor de koolstof die in het bos gedurende 50 jaar wordt vastgelegd. De uitkering van de bijdrage vindt plaats direct na oplevering van het bosproject. De eigenaar beschikt dus snel na zijn investeringen in het nieuwe bos over de bijdrage Boscertificaten. Hierdoor wordt de aanleg van nieuw bos financieel aantrekkelijker.

Niet alleen financiële overwegingen spelen een rol bij de aanleg van nieuw bos. Ook emotionele motieven kunnen een belangrijke rol spelen. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van een landgoed gaat het ook om het creëren van een aantrekkelijke woonomgeving voor de eigenaar met een "groene" uitstraling naar de omgeving. Wanneer een grondeigenaar overweegt om over te gaan tot aanleg van bos zal deze zich goed moeten (laten) informeren over de subsidie mogelijkheden (Laser) en de planologische mogelijkheden om binnen de gemeente of provincie bos aan te leggen én over de mogelijkheden voor een bijdrage Boscertificaten.

In de praktijk

Een aanvraag voor een bijdrage Boscertificaten begint met het invullen van het aanvraagformulier Boscertificaten. De ingevulde gegevens op het aanvraagformulier zijn de basis voor de berekening van de te verwachten koolstofvastlegging en de uiteindelijke bijdrage Boscertificaten.

Het Nationaal Groenfonds laat de berekening van de koolstofvastlegging uitvoeren door de onafhankelijke Stichting Bos en Hout (SBH). Zij maken de berekening aan de hand van het door EcoSecurities voor het Nationaal Groenfonds ontwikkelde CO₂ vastleggingsmodel. Belangrijke factoren bij de berekening van de koolstofvastlegging zijn de aangeplante boomsoorten, de bodem en het beheer gedurende de contractperiode van 50 jaar.

Voor de berekening vindt een bosbouwkundige beoordeling plaats door SBH. Het bebossingsplan en het beheersplan van het bosproject dienen als basis voor deze beoordeling. Aandachtspunten bij deze beoordeling zijn de landschappelijk en ecologische aspecten van het bebossingsproject en de mate waarin het beheer hierop is gericht. Daarnaast moet zijn aangegeven hoe de openstelling van het bosproject geregeld is.

Contract en controle

Nadat de koolstofvastlegging in samenhang met de bosbouwkundige beoordeling is vastgesteld wordt een contractuele overeenkomst met de (toekomstige) boseigenaar aangegaan. Na passering bij de notaris is met deze overeenkomst het eigendomsrecht van de vastgelegde koolstof gedurende 50 jaar aan het Nationaal Groenfonds overgedragen.

De laatste stap is de opleveringscontrole door SBH. Deze bekijkt of het bos is aangeplant conform datgene wat is afgesproken in de huurovereenkomst en het bebossingsplan en beheersplan. Pas als

het oordeel van de opleveringscontrole positief is, betaalt het Nationaal Groenfonds de bijdrage Boscertificaten.

Gedurende de contractperiode

Meer bos met boscertificaten

Een financiële stimulans voor uw bosproject

Nationaal Groenfonds

The advertisement features a vertical photograph of a forest on the left side. Overlaid on the right side is a large, stylized leaf graphic. The text is arranged in a clean, modern layout with a dark background for the main title and subtitle.

Parkbos Millen

Parkbos Millen is een initiatief van de heer mr. R.H.M. Wagemans die zich heeft ingezet om verdere uitbreiding van de industrie rondom Sittard te voorkomen. En met succes. Inmiddels is 20 hectare goede agrarische grond omgevormd tot bos en natuur. In de winter van 2001/2002 zijn de meeste bomen de grond ingegaan: Zwarte Elsen, Essen, Iepen, Eiken, Beuken maar ook stuikvormende soorten als de Hazelaar, Inlands Vogelkers, Hondсроos, Kornoeije Kardinaalsmuts en Gelderse Roos. Verder is een grote vijver uitgegraven, en zijn er verscheidene poeltjes in het terrein gevormd. Dit alles biedt nu verloop van tijd ruimte voor een diversiteit aan flora en fauna.

Om de aanplant van het plantsoen te bevorderen is er eerst klaver gezaaid om onkruidvorming tegen te gaan en zo de bomen een goede start te geven. Daarnaast is tarwe ingezaaid, hierop komen veel veldmuizen af die op hun beurt weer roofvogels aantrekken.

Een andere bijzonderheid is de aanleg van een grote aarden wal met natuurlijke vormen en glooiingen die het naburige industrieterrein volledig aan het oog onttrekt. De inrichtingsmaatregelen leiden tot een veelheid aan natuurwaarden en een aantrekkelijk landschap als tegenhanger van de stedelijk omgeving van Sittard. Als het gebied volledig is ingericht worden de wandelpaden opengesteld. Nu al hebben verschillende recreanten het Parkbos Millen weten te vinden.

Parkbos Millen komt te liggen in een aaneengesloten strook van ongeveer 258 ha natuur. Het vormt een onderdeel van Landschapspark De Graven en Natuurpark De Schwienswei, en is daarmee een wezenlijk onderdeel van de EHS in Limburg!

worden de bosprojecten periodiek gecontroleerd. Hierbij controleert SBH of het beheer ook overeenkomstig de huurovereenkomst en het beheersplan is uitgevoerd. Daarnaast zal de daadwerkelijke koolstofvastlegging van het bosproject worden gemeten. Dit is niet van invloed op de bijdrage Boscertificaten, maar dient uitsluitend voor de on-

derbouwing van de uitgifte van Boscertificaten aan derden.

Stand van zaken

Boscertificaten sinds 2000

Momenteel zijn bij het Nationaal Groenfonds 26 aanvragen Boscertificaten in behandeling. In april van dit jaar zijn de eerste opleveringscontroles door SBH

uitgevoerd. Met het ter perse gaan van het juni nummer van dit tijdschrift zullen dan ook daadwerkelijk de eerste bebossingprojecten zijn gefinancierd. In totaal zal eind 2002 ongeveer 400 hectare bos mede met een bijdrage Boscertificaten zijn gefinancierd. Elk project heeft zijn eigen unieke karakter. Soms gaat het om de ontwikkeling van een landgoed, een andere keer om de uitbreiding van bestaand bos. De projecten variëren in grootte van 5 ha tot meer dan 40 ha. De meeste projecten liggen in het Oosten en Zuiden van het land, met name in de provincies Limburg, Drenthe, Gelderland en Brabant. In totaal zal het Nationaal Groenfonds eind van 2002 voor meer dan 60.000 ton CO₂ contracten zijn aangegaan. In de praktijk levert het Boscertificaten systeem dus daadwerkelijk een reductie van koolstofdioxide in de atmosfeer en aan natuurontwikkeling in Nederland.

Conclusie

Een voorbeeld van zo'n bebossingproject is Parkbos Millen. Door het particulier initiatief van de eigenaar van Parkbos Millen, een aanvullende financiering van het Nationaal Groenfonds én de bijdrage Boscertificaten hebben de inwoners van Sittard en omgeving meer ruimte gekregen om buiten te recreëren. De eigenaar heeft plezier van zijn eigendom, er is meer ruimte voor natuurwaarden en de bomen nemen ongemerkt CO₂ uit de atmosfeer.